

січня 2018 р. No 67-р]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

3. Корець М.С. Науково-технічна підготовка вчителів для освітньої галузі «Технології». К.: НПУ, 2002. 258 с.

4. Мічіо Кайку. Фізика майбутнього. Як наука вплине на долю людства і змінить наше повсякденне життя у ХХІ сторіччі. Львів : Літопис, 2017. 432 с.

5. Олтрейд Дагого. Нове мислення. Від Айнштейна до штучного інтелекту: наука і технології, що змінили світ / пер. з англ. І.Возняка. Харків : Віват, 2021. 368 с.

6. Юрженко В. В. Методологічні підходи до визначення структури й змісту освітньої галузі «Технологія» в основній школі: монографія. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 409 с.

РОЛЬ ОРИГІНАЛЬНОЇ ГРАФІКИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Олена Васильківська

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

***Анотація.** У статті розглянуто проблему оптимізації фахової підготовки майбутніх дизайнерів за рахунок збереження балансу між застосуванням ручного та автоматизованого режимів виконання завдань в процесі викладання графічних дисциплін. Обґрунтовується необхідність закріплення й подальшого розвитку викладання методів та засобів оригінальної графіки для вирішення проєктних завдань та формування графічної компетентності студентів.*

***Ключові слова:** дизайн, графічні дисципліни, оригінальна графіка.*

Стрімкий розвиток цифрових технологій з поширенням різноманітних компактних приладів спричинив певне захоплення й абсолютизацію ефективної

сфери їхнього застосування. Тим не менш, в процесі підготовки фахівців, особливо спеціальностей мистецького спрямування, переоцінка ролі сучасного цифрового інструментарію може мати негативні наслідки, що викликає занепокоєння. Безумовно, застосування сучасних графічних редакторів суттєво пришвидшує виконання певних етапів проєктування: аналізу варіативності рішень, якості оформлення, швидкості обміну результатами тощо. Однак, в процесі підготовки майбутніх дизайнерів незалежно від спеціалізації стає очевидною необхідність обов'язкового збереження ручного режиму вирішення деяких проєктних завдань з подальшою обробкою засобами цифрових технологій.

Загальновідомо, що формування базових основ дизайнерської практики пов'язане з творчою діяльністю, визначенням зовнішнього естетичного вигляду проєктного продукту, забезпеченням належного рівня його якості, визначенням структурних і функціональних зв'язків. Поряд з цим вирішення проєктних завдань забезпечується розвитком творчого, проєктного мислення, яке ґрунтується на вихованні певного рівня художньої, технічної, технологічної культури.

Формування та розвиток художньо-творчого, проєктно-технологічного мислення досліджувались багатьма науковцями в педагогічному, психологічному аспектах як одна з обов'язкових умов ефективного набуття студентами знань, умінь та навичок з їхнім подальшим фаховим застосуванням, а саме, Дж. Гілфорд, А. Айзенк, Д. Векслер, Л. Термен та потужна плеяда таких вітчизняних науковців, як В. Сидоренко, Д. Тхоржевський, М. Корець, О. Коберник, Г. Левченко, В. Дідух, В. Тищенко та ін.

Заклади вищої освіти мистецького спрямування традиційно зберігають, розвивають та осучаснюють методи й засоби оригінальної графіки, які викладаються на різних етапах навчання. Однак, у ЗВО, де підготовка фахівців з творчих спеціальностей не є базовою, спостерігається недооцінка необхідності викладання низки графічних дисциплін з обов'язковим виконанням завдань в ручному режимі. Разом з тим, в результаті перегляду

студентських проєктів у відомих світових ЗВО фіксується значна кількість робіт, які виконані в техніці «handmade», що трактується не звичним для нас рукоділлям, а саме застосуванням технік авторської, оригінальної графіки та макетування. Поряд з цим все частіше й глибше у сферу професійного графічного дизайну проникають нетрадиційні техніки й технології виконання творчих проєктів, спостерігається звернення дизайнерів до прадавніх та сучасних видів ремесл, які переплітаються зі спорідненими видами мистецтв та доповнюють традиційні види станкової графіки [1].

Відомо, що для вирішення творчих, проєктних завдань в дизайнерській діяльності необхідно сформуванню низку професійних якостей майбутнього фахівця, провідними серед яких є творчий, інтуїтивний та проєктний види мислення, що домінують у формуванні професійного мислення майбутнього дизайнера. Одним з критеріїв розвитку творчого мислення студентів є здатність до вирішення проєктних завдань графічними методами, ступінь оволодіння основами графічної майстерності.

Традиційні прийоми створення рукотворних зображень засобами оригінальної графіки сприяють розвитку творчого, асоціативно-образного мислення, розкриттю прихованих здібностей та талантів студентів, оскільки утримують експериментальну складову, яка є вагомим елементом проєктної діяльності. Також оволодіння різноманітними техніками графіки суттєво розширює межі спектру засобів художньої виразності, сприяє влучнішому визначенню графічних мов для створення візуальних образів, формуванню оригінального, авторського «почерку» дизайнера як засобу самовираження та складової його практичної майстерності. Виконання зображень в ручному режимі, які мають тривати систематично протягом усього процесу навчання дизайнерів, формують здібності в цілому, сприяють розвитку окоміру, тренують та підживлюють зв'язки між зображенням та реальним об'єктом.

Слід також зазначити, що процес графічного експериментування різноманітними інструментами, пігментами на поверхнях з різними властивостями розкриває додаткові можливості отримання зображень з

унікальним емоційним забарвленням, що підвищує комунікативну функцію, викликає довіру глядача. В результаті застосування методів оригінальної графіки можливе створення варіацій лінійних та текстурних форм з новими характеристиками, які збагачують спектр засобів комп'ютерної графіки. Отже, використання традиційних прийомів створення зображень у синтезованому поєднанні з новітніми цифровими технологіями формоутворення утворює новий потужний інструмент вирішення зображувальних завдань [2].

Разом з тим, відомо, що сьогодні «роботи, створені у сучасних графічних редакторах, не лише не поступаються виразністю традиційним класичним рукотворним, а й конкурують із ними. Натомість традиційні прийоми та методики створення зображень не втратили своєї актуальності» [2]. Більше того, можна виокремити ряд етапів проектних робіт, виконання яких виключно із застосуванням комп'ютерних технологій може суттєво знизити якість та призвести до втрати оптимальних варіантів їхнього вирішення. Наприклад, етап народження концепції проекту, який дизайнерами-професіоналами виконується засобами ручної графіки шляхом створення значної кількості оперативних малюнків, пошукових начерків.

Отже, на основі розглянутого вище, можна дійти висновку, що застосування методів і засобів оригінальної графіки в процесі підготовки майбутніх дизайнерів в сучасних закладах вищої освіти залишається одним з потужних інструментів формування їхньої графічної компетентності. Збереження традиційних рукотворних способів створення зображень в навчальному процесі сприяє розвитку творчого й проектного мислення студентів, стимулює експериментування, розширює спектр графічного інструментарію тощо. Також їхнє застосування може сприяти формуванню міждисциплінарних зв'язків завдяки методичній та інструментальній спорідненості виконання певних видів робіт при викладанні різних фахових дисциплін.

Література

1. Васильківська О. І. Роль паперопластики у вирішенні проектних задач графічного дизайну. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2017. № 1. С. 11-16. URL: <http://ksada.org/v2017-01.html> (дата звернення 3.02.2024)

2. Бердинських С. О. Виразно-змістовні якості формалізованих елементів і форм проектної графіки. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2017. № 2. С. 4-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2017_2_3 (дата звернення 03.02.2024)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Наталія Денькович

Державний навчальний заклад «Львівське вище професійне художнє училище»
Львів, Україна

***Анотація.** У публікації окреслено актуальність процесу цифровізації під час підготовки фахівців в закладах професійної (професійно-технічної) освіти в умовах інклюзивного навчання. Розглянуто різні технології та сервіси для впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, виокремлено термінологію та її означення українськими вченими. Описано способи, методи та умови для впровадження цифровізації в освітній заклад, а також передумови для успішної адаптації цього процесу в інклюзивне середовище.*

***Ключові слова:** цифровізація, інформаційно-комунікативні технології, інклюзивне навчання, професійно-технічна освіта.*

Професійну активність фахівців у закладах П(ПТ)О в умовах інклюзивного навчання можна розглядати як рису особистості, що професійно самовизначилася, але професійний розвиток будь-якого фахівця зараз є неможливим без цифровізації та інформатизації навчання. Науковці В. Кремень